

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ**

ЗБІРНИК ТЕЗ

**I Міжнародної
науково-практичної інтернет-конференції
„ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МОВНО-
КОМУНІКАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ, ПРІОРИТЕТИ,
ПЕРСПЕКТИВИ”
26-27 жовтня 2023 року**

Дніпро 2023

„Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи”

УДК 338.43

ББК 65.9 (4Укр) 32

Організатор конференції:

Факультет обліку і фінансів Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Програмний комітет конференції:

ПАВЛОВА Г. Є. – декан факультету обліку і фінансів, доктор економічних наук, професор;

ВАСИЛЬЄВА Л. М. – заступник декана факультету обліку і фінансів з наукової роботи, доктор наук з державного управління, професор;

ХАЛАТУР С. М. – завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, професор;

СТАСЮК Т. В. – завідувач кафедри філології, доктор філологічних наук, професор;

ГУБАРИК О. М. – в. о. завідувача кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, кандидат економічних наук, доцент;

КАРАМУШКА О. М. – в. о. завідувача кафедри інформаційних систем і технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками:

1. Інформаційні системи і технології в аграрному секторі.
2. Облік, аудит, аналіз та оподаткування підприємств аграрного сектору.
3. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства.
4. Особливості фінансового забезпечення та страхування аграрного виробництва.
5. Інноваційні методи і технології в педагогічному процесі аграрних навчальних закладів.
6. Культура професійного спілкування як складова професійної підготовки фахівців-аграріїв

Учасники конференції:

Ariadha LLC, Temirtau, Kazakhstan

Вінницький національний аграрний університет, Україна

Державний податковий університет, м. Ірпінь, Україна

Google LLC, California, USA

Запорізький національний університет, Україна

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

Мікрофінансова установа «Agnur Credit», м.Шимкент, Казахстан

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Україна

Одеський національний економічний університет, Україна

ПАТ Акціонерний банк «Південний», м. Одеса.

ПВНЗ «Буковинський університет», Чернівці, Україна

Поліський національний університет, м. Житомир, Україна

Полтавський державний аграрний університет, Україна

Полтавський університет економіки і торгівлі, Україна

Slovak University of Agriculture in Nitra

State Agrarian University of Moldova

Український державний університет науки і технологій, Дніпро, Україна

University Harran, Turkey

University of Lodz, Poland

Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи: матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 26-27 жовтня 2023 р. : Дніпро : ДДАЕУ, 2023. 309 с.

Матеріали подано в авторській редакції.

Висловлені у виданні думки належать виключно авторам

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ БЕЗЗБИТКОВОГО ВИРОБНИЦТВА

О. Ткаченко, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Підприємства для успішного функціонування повинні проводити планування подальшого розвитку господарської діяльності. На плановоекономічну службу покладається обов'язок формувати бізнес-план підприємства таким чином, щоб забезпечувалось рентабельне виробництво та реалізація виробленого продукту. Перш за все акцент робиться на прогнозуванні обсягу виробництва і реалізації при якому будуть покриті всі витрати (постійні і змінні) виробництва та обслуговування. Це досягається з допомогою аналізу порогу рентабельності (точки беззбитковості), тобто того значення після перевищення якого діяльність буде економічно результативною.

Підприємство, яке бажає успішно функціонувати: виробляти та реалізовувати свою продукцію і при цьому отримувати прибуток, повинне враховувати всі фактори, які формують результативність його роботи. Прибуток ми одержуємо за результатами реалізації продукції, незалежно від обсягів її виробництва. Тому до основних формуючих факторів прибутку перш за все відносять ціну реалізації товару, собівартість виробництва та кількість реалізованої продукції.

Аналіз і контроль беззбитковості є необхідним елементом управління, які здатні виявити та надати рекомендації для утримання мінімально достатньої ділової активності підприємства яка необхідна для запобігання фінансових збитків. Результати аналізу беззбитковості сприяють вирішенню важливих питань, які стоять перед власниками та менеджерами підприємств.

Аналіз беззбитковості - це елемент управління витратами, сутність якого полягає у вивченні залежності фінансових результатів від витрат і обсягів виробництва та реалізації продукції, товарів, послуг. Даний вид аналізу може бути використаний в процесі ціноутворення. В основі аналізу беззбитковості лежить розподіл сукупних витрат з постачання, виробництва і реалізації продукції на постійні і змінні.

Відповісти на ці та інші питання можна за допомогою аналізу беззбитковості. Аналіз беззбитковості є популярною методикою, яка широко використовується для аналізу співвідношення між обсягом продажу та прибутковістю. Аналіз взаємозв'язку «витрати - обсяг – прибуток» (Cost - Volume - Profit; CVP- аналіз) передбачає системне дослідження взаємозв'язку таких показників як витрати, обсяг реалізації та прибуток. Аналіз беззбитковості виробництва застосовується управлінцями для обґрунтування доцільності прийняття управлінських рішень у поточній діяльності, підготовці інноваційних проектів та оцінки цих проектів. При цьому розрахунок беззбитковості конкретного проекту здійснюється не після отримання збитку від необдуманно здійсненого заходу, а перед впровадженням нового напрямку діяльності з метою подальшого управління витратами для отримання прибутку.

Завдяки такому широкому спектру застосування СVP-аналіз, є одним з найпоширеніших методів управління, які дозволяють підприємству досягати головної мети діяльності господарюючого суб'єкта - одержання максимально можливого прибутку.

Введення національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку створило передумови для застосування інструментарію аналізу безбитковості як в діяльності державних підприємств, так і комерційних структур.

Безбитковість - це такий стан діяльності підприємства за звітний період, протягом якого підприємство не отримує прибутку для власного застосування, а тільки отриманими доходами від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) покриває понесені витрати на виробництво.

В управлінських моделях, що ґрунтуються на вивченні взаємозв'язку витрат, обсягу виробництва і прибутку, особлива увага приділяється аналізу випуску продукції, що дозволяє керівництву визначати критичну (мертву) точку - рівень продажу, в якому витрати дорівнюють виручці від реалізації всієї продукції.

Виділяють дві основні моделі аналізу «витрати – обсяг діяльності – прибуток»: економічну і бухгалтерську.

Економічна модель безбитковості виробництва. З огляду на можливості підприємства змінювати обсяги застосування ресурсів у процесі виробництва, розрізняють певні періоди часу: короткостроковий та довгостроковий.

Короткостроковий період – період в діяльності підприємства, протягом якого воно може змінити обсяги застосування лише деяких із ресурсів, що забезпечують випуск продукції. Обсяги інших ресурсів залишаються незмінними. Тривалість короткострокового періоду залежить від технології виробництва.

Довгостроковий період - період у діяльності підприємства, достатній для зміни обсягів застосування всіх без винятку факторів виробництва, необхідних для випуску продукції.

Бухгалтерська модель аналізу розглядає поведінку витрат у межах певного короткого періоду часу, протягом якого неможливо швидко змінити обсяг діяльності. Тому лінії доходу і витрат у бухгалтерській моделі мають прямолінійний характер.

Бухгалтерську модель аналізу «витрати – обсяг діяльності – прибуток» застосовують задля визначення:

- точки безбитковості діяльності підприємства;
- оптимального співвідношення витрат підприємства;
- суми прибутку при певному обсязі реалізації продукції;
- впливу зміни величини витрат, ціни та обсягу виробництва і реалізації продукції на суму прибутку підприємства;
- рівня ризику операційної діяльності підприємства.

Відповідно до визначення короткострокового періоду застосування ресурсів, обсяги яких змінюються, пов'язане із змінними витратами. Отже, якщо витрати змінюються пропорційно змінам виробництва, то вони

називаються змінними і позначаються VC (Variable Cost). До них належать витрати на сировину та матеріали, споживання електроенергії та інші.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

М.Чеботару, магістр

*Науковий керівник: О.В. Чернецька, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Зовнішнє оточення господарюючих суб'єктів щоразу стає все більш динамічним та невизначеним, що, своєю чергою, призводить до появи значної кількості ризиків і загроз, серед яких - недобросовісна конкуренція, неплатоспроможність бізнес-партнерів, комерційний шпіонаж, утрата комерційної таємниці, незаконні поглинання і злиття, рейдерство. Означені негативні тенденції зумовлюють потребу в ефективному управлінні економічною безпекою підприємства, формуванні стратегії економічної безпеки, а також удосконаленні методів та механізмів її реалізації з метою забезпечення стійких конкурентних позицій на ринку.

Підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств у сучасних умовах потребує функціонування налагодженої системи управління, забезпечення виробництва високоякісної продукції, вибору оптимальних конкурентних стратегій та постановок цілей розвитку підприємства, побудови ефективної збутової та логістичної структури, наявності значної кількості та раціонального використання фінансових, технічних, інформаційних, кадрових, матеріальних ресурсів, що значно актуалізує питання пошуку механізмів формування та підвищення конкурентоспроможності та досягнення безпечного рівня економічного розвитку підприємства.

Система економічної безпеки підприємства як основа життєзабезпечення кожного підприємства покликана виконувати цілий комплекс функцій. Метою забезпечення економічної безпеки підприємства є комплексна дія на потенційні і реальні загрози, що дозволяє йому успішно функціонувати в нестабільних умовах зовнішнього і внутрішнього середовища. За допомогою механізму управління економічною безпекою підприємства здійснюється комплекс заходів в інтересах захисту господарської діяльності від внутрішніх і зовнішніх економічних ризиків.

Ознаками стану економічної безпеки підприємства вважають: стабільність, стійкість, високу платоспроможність та здатність до розвитку; відсутність збитків; високу ділову активність; достатню рентабельність і конкурентоспроможність, якісну реалізацію всіх планів та угод. Настання будь-якої несприятливої ситуації для підприємства сприяє ризикам його функціонування, що відображає можливість формування передумов для негативного впливу факторів на економіку підприємства.

Система економічної безпеки будь-якого підприємства та суб'єктів господарювання є індивідуальною, її повнота та дієздатність залежать від

<i>О. Атамас</i> Актуальні напрями інноваційних інвестицій в сучасних реаліях економічної безпеки	140
<i>В. Дорофєєнко</i> Підвищення рівня економічної безпеки підприємства через запровадження санаційних та антикризових заходів	142
<i>О. Зубко</i> Управління фінансово-економічно безпекою підприємств в умовах воєнного стану	143
<i>А. В. Недокус</i> Методичні аспекти оцінки рівня фінансово-економічної безпеки підприємства	146
<i>О. Ткаченко</i> Теоретичні основи аналізу беззбиткового виробництва	148
<i>М. Чеботару</i> Організаційні аспекти формування економічної безпеки підприємства	150
<i>Д. М. Чернецький</i> Організаційні аспекти формування інформаційного забезпечення системи економічної безпеки підприємства	152
<i>А. Міньковська, І. Остропович</i> Взаємозв'язок функціональних блоків стратегічних пріоритетів розвитку та управління підприємством	154
<i>Л. М. Васильєва, М. С. Земляний</i> Антикризова стратегія підприємства як важливий етап антикризового управління	156
<i>М. Izhboldin, L. Vasilieva</i> Key steps and approaches to ensuring information security in business activities	158
<i>Н. Григор'єва, Л. Васильєва</i> Значення фінансово-економічної безпеки для підприємства	159
<i>S. Makarenko, L. Vasilieva</i> Risk management in the system economic security of the enterprise	161
<i>Д. Москалець, А. Міньковська</i> Ключові аспекти стратегії кадрової безпеки при формуванні системи забезпечення кадрової безпеки підприємства	162
<i>А. Молчанов, А. Міньковська</i> Основні аспекти інноваційного менеджменту в аграрному секторі з метою підвищення ефективності діяльності підприємства	164
<i>О. О. Олійник</i> Організаційні передумови становлення фінансово-економічної безпеки в управлінні підприємством	166
<i>В. Г. Вершигора, П. В. Остафійчук</i> Органи місцевого самоврядування та ризику дефолту	167
<i>М. Безрідний</i> Наукові погляди щодо сутності категорії «зайнятість»	170